

Justitsministeriet
Lovafdelingen

Dato: 16. april 2006
Dok.: CTN40033
Strafferetskontoret

Udkast til tale

**til brug ved besvarelse af samrådsspørgsmål Y af
23. marts 2006 fra Folketingets Retsudvalg (REU
alm. del) torsdag den 11. maj 2006**

Spørgsmål:

- ”Ministeren bedes uddybe
- ministerens redegørelse om erfaringerne i praksis med de nye regler om civile agenter og om begrænsning af forsvarerens adgang til aktindsigt (R 9)

- ministerens besvarelse af L 168, spm. 28, om en opdateret redegørelse om henholdsvis organiseret kriminalitet i Danmark og for indsatsen i relation til rockermiljøet.”

Svar:

1. Jeg vil starte med at trække nogle linier op fra redegørelsen om erfaringerne i praksis med de nye regler om civile agenter og om begrænsning af forsvarerens adgang til aktindsigt.

De nye regler blev indført ved en ændring af retsplejeloven i 2003. Formålet var at sikre en effektiv bekæmpelse af rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet.

For det første blev forsvarerens almindelige adgang til aktindsigt efter § 745 begrænset til at vedrøre materiale,

som politiet har tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angår.

For det andet blev der indsat en ny bestemmelse i § 745 b, hvorefter forsvarerens ret til aktindsigt kan fraviges, bl.a. hvis det er påkrævet af hensyn til sagens opklaring eller af hensyn til tredjemands liv eller helbred.

Der kan dog ikke træffes afgørelse om at begrænse forsvarerens adgang til aktindsigt, hvis det giver anledning til *væsentlige betænkeligheder* for varetagelsen af sigtedes forsvar.

Bestemmelserne er ved en senere ændring af retsplejeloven blevet flyttet til § 729 a, stk. 3, og § 729 c.

For det tredje blev der indført en meget begrænset adgang til at anvende civile personer som agenter i § 754 b, stk. 2, 2. pkt.

Under Folketingets behandling af lovforslaget gav jeg udtryk for, at det er afgørende, at der er tillid til, at de nye bestemmelser ikke medfører utilsigtede virkninger for varetagelsen af sigtede eller tiltaltes personers for-svar i konkrete straffesager. Jeg lovede derfor, at der ville blive udarbejdet en redegørelse til Folketinget om erfaringerne i praksis med de nye regler, når loven havde været i kraft i to år.

Til brug for udarbejdelse af redegørelsen etablerede Rigsadvokaten en ordning, hvorefter politimestrene skulle indberette alle de sager, der har været omfattet af de nye bestemmelser i perioden fra den 12. juni 2003, hvor loven trådte i kraft, og indtil udgangen af juni måned 2005.

Som det fremgår af redegørelsen, modtog Rigsadvokaten indberetning om i alt 29 straffesager.

2. Hovedparten af de indberetninger, som Rigsadvokaten har modtaget – 24 sager – drejer sig om, hvorvidt materiale, der indgår i sagen, **konkret kan undtages fra forsvarerens adgang til aktindsigt efter retsplejelovens § 729 c.** Domstolene har fulgt anklagemyndighedens begæring om at begrænse forsvarerens adgang til aktindsigt i 23 af disse 24 sager.

3 af sagerne om undtagelse af oplysninger fra forsvarerens aktindsigt har været forelagt for Højesteret.

I 13 sager er begrænsningen af forsvarerens adgang til aktindsigt sket på ubestemt tid. Muligheden for at begrænse forsvarerens aktindsigt på ubestemt tid, som blev indført ved lovændringen, er navnlig blevet anvendt på grund af frygt for tredjemands liv eller helbred.

Som det fremgår af redegørelsen, er det Rigsadvokatens opfattelse, at anklagemyndigheden er bekendt med, at undtagelse af materiale fra forsvarerens almindelige ad-

gang til aktindsigt må have undtagelsens karakter, og at der kun må fremsættes begæring herom, når det eller de hensyn, der ligger til grund for begæringen om undtagelse, er af væsentlig betydning.

4 af de indberettede sager vedrører tvister om, hvorvidt materiale er tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angår, og dermed omfattet af **forsvarerens almindelige adgang til aktindsigt efter retsplejelovens § 729 a, stk. 3.**

2 af disse sager har været forelagt for Højesteret.

Rigsadvokaten har informeret anklagemyndigheden om Højesterets afgørelser.

Rigsadvokatens konklusion er, at de nye regler om forsvarerens adgang til aktindsigt ikke har givet anledning til problemer for varetagelsen af de sigtede eller tiltaltes forsvar i indberetningsperioden.

Efter min mening er der med den praksis, der er refereret i redegørelsen og herunder de nævnte Højesteretsdomme, tilvejebragt nogle retningslinier for, hvordan de nye bestemmelser om aktindsigt skal anvendes. Jeg er enig med Rigsadvokaten i, at erfaringerne viser, at bestemmelserne generelt anvendes med varsomhed og på en måde, som ikke medfører utilsigtede virkninger for varetagelsen af sigtedes eller tiltaltes personers forsvar i konkrete straffesager.

Jeg finder derfor ikke, at der er anledning til at overveje ændringer af bestemmelserne om forsvarerens aktindsigt.

3. For så vidt angår adgangen til at anvende civile personer som agenter efter retsplejelovens § 754 b, stk. 2, 2. pkt., er der indberettet én sag, hvor politiet ønskede at benytte adgangen til at bruge en civil agent.

Retten fandt i denne sag, at den bistand, som den civile person skulle yde, ikke kunne betegnes som ”yderst beskeden”, hvilket er en betingelse efter § 754 b, stk. 2, 2. pkt., for at anvende en civil agent.

Som det fremgår af redegørelsen, har Rigspolitichefen peget på nogle årsager til, at anvendelse af civile agenter formentlig kun vil komme på tale i få sager.

Rigspolitichefen har dog også oplyst, at muligheden for at anvende civile agenter efter retsplejelovens § 754 b, stk. 2, 2. pkt., skal bruges som led i Rigspolitichefens strategi for en forstærket indsats mod de kriminelle grupper og netværk, der begår alvorligere kriminalitet.

Justitsministeriet har anmodet Rigsadvokaten om at forlænge indberetningsordningen for sager om anvendelse af civile personer som agenter i en to-årig periode til brug for en ny redegørelse, som Folketingets Retsudvalg vil modtage, når den foreligger.

4. Jeg vil herefter gå over til at uddybe min besvarelse af spørgsmål nr. 28 (L 168) om en opdateret redegørelse om henholdsvis organiseret kriminalitet i Danmark og for indsatsen i relation til rockermiljøet.

Som jeg redegjorde for i min besvarelse af spørgsmål nr. 28, er det vurderingen, at rockermiljøet føler sig trængt dels af den intensiverede myndighedsindsats, dels af andre kriminelle grupper og netværk.

Det er ligeledes vurderingen, at visse grupper og netværk, primært grupper bestående af unge mænd med anden etnisk oprindelse end dansk, er involveret i aktiviteter, der har karakter af organiseret kriminalitet.

Rigspolitiet fremlagde derfor den 14. juni 2005 en strategi for en forstærket indsats mod de kriminelle grupper og netværk, der begår alvorligere kriminalitet.

Strategien indebærer bl.a., at den hidtidige indsats mod rockermiljøet tilpasses og udvides til at omfatte de grupper og netværk, der begår alvorligere kriminalitet, og som er ved at overtage en del af rockernes traditionelle profitområder.

I min besvarelse af spørgsmål nr. 28 oplyste jeg endvidere, at Rigspolitiet gennem de seneste år har udarbejdet årlige situationsrapporter vedrørende organiseret kriminalitet i Danmark.

Rigspolitiets situationsrapport vedrørende organiseret kriminalitet i Danmark i 2005 er fortsat under udarbejdelse og forventes at foreligge i løbet af juni måned.

Jeg kan dog allerede nu løfte lidt af sløret for, hvad Rigspolitiet er kommet frem til som led i udarbejdelsen af rapporten.

Rigspolitiet har således over for mig oplyst, at der fortsat begås organiseret kriminalitet i Danmark, herunder særligt kriminalitet, som udspringer af rockermiljøet, samt kriminalitet, der begås af netværk med tæt tilknytning til rockermiljøet.

Den organiserede kriminalitet i Danmark var imidlertid også i 2005 generelt på et relativt beskedent niveau internationalt set.

På visse områder er den organiserede kriminalitet i Danmark på højde med det niveau, der er set i andre lande. Det drejer sig primært om den kriminalitet, der udspringer af rockermiljøet, samt den kriminalitet, der har forbindelse til kriminelle netværk fra Øst- og Centraleuropa.

Rigspolitiet har om fremtiden oplyst, at den øgede internationalisering, netværksorganisering og anvendelse af teknologi, herunder særligt informationsteknologi, vil

have væsentlig betydning for de kommende års kriminalitetsudvikling.

Der må forventes en øget trussel mod Danmark fra international, organiseret kriminalitet. Udviklingen kræver derfor en yderligere intensivering og målrettet retshåndhævelsesindsats – såvel nationalt som internationalt.

Rockermiljøet er som nævnt fortsat massivt involveret i kriminalitet, som må betegnes som værende organiseret.

Politimæssige efterforskninger i 2005 har således bekræftet, at rockergruppernes medlemmer fortsat har været involveret i drab, vold, røveri, narkotikakriminalitet, smugling af højt beskattede varer, trusler samt forskellige former for økonomisk kriminalitet.

Den politimæssige indsats har bl.a. medført, at en del medlemmer af danske rockergrupper har bosat sig i udlandet. Her samarbejder de med danske og udenlandske

kriminelle netværk og koordinerer kriminelle aktiviteter i forhold til bl.a. Danmark.

For så vidt angår bander, var der i 2005 etableret en række bander i flere byer, der ikke har en direkte tilknytning til rockermiljøet. Banderne består typisk af drenge eller unge mænd med indvandrerbaggrund.

Visse bander er involveret i aktiviteter, der har karakter af organiseret kriminalitet.

Rigspolitiet har oplyst, at der ses en tiltagende rivalisering mellem rockergrupperne og andre bander, hvor rivaliseringen umiddelbart lader til at falde ud til bandernes fordel.

Der gennemføres derfor en intensiv politimæssig indsats over for disse grupper. Indsatsen baserer sig på indsatsen i forhold til rockermiljøet.

For så vidt angår de øvrige bander, der ikke er involveret i aktiviteter, der har karakter af organiseret kriminalitet, men som dog udøver kriminalitet, fortsættes såvel den kriminalpræventive indsats som den mere problemorienterede politiindsats.

Jeg håber, at jeg med denne redegørelse, har givet udvalget en foreløbig redegørelse for den organiserede kriminalitet i Danmark i øjeblikket.

Når Rigspolitiets rapport forelægges i sin endelige form, vil jeg naturligvis sende den til udvalget.
